

Zondag 24 maart 2024
zesde van de veertig dagen:
Palmzondag

Lezing uit de profetie: Jeremia 4,19 – 5,1

*Lied: 'Gestuurd op wegen ongedacht': **lied 831, 1+3+5***

Evangelielezing: Marcus 11, 1-11

*Lied: 'Zovelen stonden langs de weg'
(t. Marijke de Bruijne, m. Anneke van der Heide; Zangen
van zoeken en zien 712)*

Overweging

Hé – wat zien we daar... een mens! Er kijkt iemand door de opening in de muur.

Is dat degene die wij zoeken? Degene die ons de doorgang wijst naar het licht?

Is het misschien Jeremia...?

Een verhaal vol pijn schrijft hij ons vandaag. Hij kondigt de net-niet-totale ondergang aan. Er is maar één lichtpuntje in zijn sombere woorden: 'Heel het land wordt een woestijn, maar vernietigen zal ik het niet'... Voor het overige is het één dikke ellende. De aarde: woest en dood. Elke boomgaard een woestijn, alle steden verwoest. Je denkt als vanzelf aan Gaza. Je ziet beelden voor je van de verwoestingen in Oekraïne. De nog altijd enorme puinhopen in Syrië. De verschraling en kaalslag van de aarde.

Het blijft in het midden waar en wanneer Jeremia dit alles precies ziet. Komt het nog? Of is het al gaande? Ziet hij de verwoesting van Jeruzalem? Of ziet hij misschien iedere plek waar eens mensen hun leven in redelijke rust leidden, maar die toch totaal onveilig werd...? Zoals Gaza. Oekraïne. Jeruzalem in de tijd van de Babylonische ballingschap. Datzelfde Jeruzalem 40 jaar na de dood van Jezus, toen de stad en de tempel werden verwoest...

Jeremia hoort – een stem. Een stem die hem een opdracht geeft. 'Jeremia, ga! Loop door de straten. Kijk.

Luister. Zoek de pleinen af! Zoek! Zie of er iemand is, één misschien maar... iemand die rechtvaardig is. Die probeert eerlijk te zijn, naar zichzelf toe en naar anderen. Iemand die liefde laat zien. Iemand die tegen de stroom in zwemt... Die misschien niets waard is in de ogen van de mensen, maar die begrepen heeft waarom het gaat. Een mens die door de muur heen breekt. Ga! Nu! En zoek! Eén maar, één is voldoende voor mij om verder te kunnen...'

Jeremia gaat. En zoekt.

Eén rechtvaardige maar? Hoe kan dat ooit voldoende zijn? Eén teken van hoop, één mens die een vonk in zich laat gloeien? Moet ik niet meer willen dan dat? Laten we ons eens voorstellen wat hij zou kunnen zien... Laten we de vrijheid nemen om ons zijn visioenen voor te stellen. Geen visioenen die we terug zullen vinden in het boek Jeremia – maar die toch bijbels zijn...

Laten we ons voorstellen dat hij een man ziet op een ezel. Ene Jehoshua, Jezus. Zijn voeten schuiven bijna over de grond. Hij ziet een uitzinnige menigte vrolijke mensen. Ze spreiden mantels voor hem op de grond, ze zwaaien met takken en ze roepen: 'Hosanna! Gezegend hij die komt in de naam van de Heer. Gezegend het komende koninkrijk van onze vader David. Hosanna in de hoogste hemel!' Hier rijdt een rechtvaardige. Jeremia ziet het. Hij voelt het.

En hij voelt verwantschap met deze mens. Hij ziet iets in zijn ogen dat hij herkent – maar wat is dat, wat herkent hij...? En ineens weet hij het. Hij ziet verdriet in die ogen. Om de dingen die deze man ziet maar die de mensen om hem heen nog niet zien. En meer nog: hij ziet een oneindig mededogen met al de mensen om hem heen.

Maar de schrik slaat hem om het hart. Kan dit goed gaan...? Hij herkent ook de pijn van de afwijzing in de ogen van deze man. Hij ziet zijn nederigheid. Hij ziet zijn zachtmoedigheid. Hoe kan dit ooit goed gaan...

Het gejuich duurt inderdaad niet zo lang. Want er volgen geen sterke, aanmoedigende kreten en daden van de man op de ezel. En de mensen gaan zich generen. De rode loper van de geestkracht kleurt weer diep paars, van verwarring, schaamte, terughoudendheid. De mensen rapen hun bestofte kleren op en trekken ze besmuikt weer aan. Wat nu?

Nog even flakkert er hoop in Jeremia dat Jezus zeggen zal: 'Goed dan. Ik zal jullie koning zijn. En jullie doen wat ik zeg.' Maar dat doet hij niet. Geen enkel commando, geen

spoor van macht, geen spoor van daadkracht. De mensen druipen af. Ontgoocheld. Kwaad. Te kijk gezet.

De pijn in Jeremia's borst neemt toe. Is dát hoe het gaat, als er een rechtvaardige opstaat? Hoe kan enthousiasme zo snel omslaan in afwijzing? Wat is dat toch in mensen, dat zachtmoedigheid zoveel agressie oproept?

Hij ziet hoe deze Jezus oplettend rondkijkt. Hoe zijn ogen zoekend over de hoofden van de mensen dwalen. Er gaat een schok door hem heen. Hé... hij lijkt hemzelf wel! Zoals hij rondkijkt op de pleinen. Zoals hij zoekt onder de mensen naar iemand die rechtvaardig handelt; naar een eerlijke mens. Vindt hij iemand...? Iemand die de doorgang wijst naar het licht?

En dan ziet hij hoe Jezus weggaat. Gewoon terug naar zijn logeeradres in Betanië. Samen met een kleine groep volgers.

Jeremia is verbaasd. Verbijsterd. Geeft hij het op...? Laat deze veelbelovende mens, deze rechtvaardige, het hoofd hangen?

Zoveel heeft Jeremia al gezien in het leven. En zoveel heeft hij zien stranden. Wat hoop gaf, zien verdwijnen. Wat uitzicht bood op iets nieuws, vertrapt zien worden. Gezien hoe kleine initiatieven die tegen de stroom oproeiden, het niet volhielden – of gewoon te weinig zoden aan de dijk zetten. Gebeurt dat hier opnieuw?

Hij kan het niet geloven. Hij wil het niet geloven.

Hij denkt terug aan wat hij zag. De zachtmoedigheid van de man. Zijn nederigheid. Hoe die sprak uit zijn keuze voor een ezelsveulen: een dier waarop je niet koninklijk zitten kunt. Je hoofd komt niet boven dat van de andere mensen uit. Je voeten slepen over de grond.

Het raakt hem.

Wat bezielt deze Jezus, dat hij hiervoor koos?

Wil hij zich klein maken, kleiner dan hij is? Ontkent hij zijn eigen kracht? Of is het verkapte faalangst? Of angst om zich te laten zien? Kiest hij daarom voor een ezel en niet voor een koninklijk paard?

Nee – dat gelooft hij niet.

Hij zag iets anders in deze man.

Niet de ontkenning van wie hij was, maar de afwijzing van wat hij niet was.

Geen faalangst. Geen excuus om onder verantwoordelijkheid uit te komen. Geen ontkenning van eigen kracht.

Wat hij zag was een mens die zichzelf niet groter fantaseert dan hij is. Die eenvoudig doet wat hij te doen heeft. Die zichzelf geen god waant, maar mens is. Wat hij zag was wérkelijke nederigheid. Een nederige mens die weet dat liefde niet iets is waar je recht op hebt, maar een roeping. Die weet dat het leven geen bezit is, maar een geschenk.

En dan, ineens, ziet hij het.

Hoe deze Jezus hiermee een zaad heeft geplant in zijn ziel en in de ziel van ieder die het ontvangen wil. Een zaad van levenskunst. Van nederigheid die je onbevangen en voluit doet leven. Nederigheid die niet populair is – want vinden we niet eigenlijk dat we juist groter moeten worden, beter dan de ander; denken we niet dat we dan pas er echt mogen zijn? Dat gewoon zijn wie je bent niet voldoende is, dat we de concurrentie met anderen aan moeten gaan?

Hij doet dat niet. Hij blijft dichtbij God. God die de nederigste is van ons allemaal. Die je niet vindt door je blik omhoog te richten, maar door naar beneden te kijken.

En Jeremia weet: naar deze mens is hij op zoek in de straten en op de pleinen van Jeruzalem. Deze mens, dat wil zeggen: ieder die dit zaad laat ontkiemen.

Die breekt door de muur heen. Die wijst de doorgang naar het licht.

Muziek

*Lied: 'Alles wat over ons geschreven is': **Lied 556** in beurtzang: 1+ 3 + 5 allen, 2 mannen, 4 vrouwen*